

РЕШЕНИЕ

№ 8174

гр. София, 27.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 3 състав, в публично заседание на 27.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **1655** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 276 – чл. 283 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Образувано е по искане на С. Г. Х., подадена чрез пълномощника му Г. И. Х.. В жалбата се твърди, че лицето се намира в Следствен арест С. и страда от заболявания представляващи риск за здравето му. От съда се иска да постанови разпореждане с което да задължи администрацията на Следствения арест в [населено място] да извърши действия с цел прекратяване или предотвратяване на нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС, изразяващи се в оказване на подходящи медицински грижи на С. Х., както и задържаното лице да бъде изпратено на лечение извън системата на ГДИН.

Ответникът – Началник на областна служба „Изпълнение на наказанията“ [населено място], чрез процесуалния си представител по делото, в съдебно заседание, оспорва искането като неоснователно.

СГП – уведомена, чрез прокурор К. изразява становище за неоснователност на искането.

От фактическа страна.

С. Г. Х. е с взета мярка за неотклонение „задържане под стража“ и по настоящем е настанен в Следствен арест С. при областна служба „Изпълнение на наказанията“ [населено място].

От приложената по делото медицинска справка изготвена от д-р Б. В., в качеството му на Директор на МЦ при О. С. се установява следното:

На първоначалния преглед, проведен на 20.10.2025 г. в ареста става ясно, че С. Х. знае, че е с инфекциозно заболяване от повече от 10 години, но е спрял лечението си през последната година. Регистрирано е леко завишено диастолично /долна граница/ кръвно налягане и кожна лезия.

На базата на това от наблюдаващия прокурор е поискано, съответно получено разпореждане за извеждане в инфекциозна болница за консултация. Която е проведена още в същата седмица - на 24.10.2025 г. с Проф. П. - Началник клиника. От нейното становище е видно, че и двете диагнози са потвърдени. Направени са необходимите изследвания в референтна лаборатория за стартиране на съответната процедура за прием на медикаменти.

От 30.10.2025 г. до 04.11.2025 г. е хоспитализиран в инфекциозна болница, за започване на терапията.

След изписването от там е настанен веднага във Вътрешното отделение на СБАЛЛС Затвора С. за долекуване с инжекционни медикаменти. Изписан на 18.11.2025 г. с прекъсната терапия поради масивен макуло-папулозен обрив по тялото, който е отдаден на някой от прилаганите медикаменти и фиксирана дата - 26.11.2025 г. за контролен преглед.

На 18/19.11.2025 г. му е извикана линейка поради „алергична реакция“. От приложените документи е поставена диагноза „Алергия, неуточнена“. М. инжекционно.

На контролния преглед в инфекциозна болница на 26.11.2025г. обаче отхвърлят вероятността кожната реакция да е алергична, продължават същата терапия и препоръчват (устно, без документ) дерматологична консултация.

Поискано е, съответно получено ново разпореждане и на 02.12.2025 г. з.л. Х. е изведен за дерматологична консултация в МИ на МВР. При нея е видно, че не се открива кожно заболяване, а се предполага или системно (ревматологично) заболяване или реакция от диагностицираната инфекция.

На 23.12.2025 следва извеждане - този път при посочен от з.л. Х. специалист - д-р Н. (алерголог). От амбулаторния лист (стр. 12 -14) е посочена диагноза „Алергичен ринит (хрема)“ и Obs (съмнение') за инсект дерматит, на базата само на разказа на пациента. Допълнително е възникнало съмнение за наличие на алергична астма, тъй като обективното изследване (ФИД) и преслушването са неубедителни. Отново е загатната възможността кожните реакции да са вторични от някоя от двете дагностицирани инфекции.

На 03.02.2026 г. с прокурорско разпореждане е изведен и за кардиологична консултация в МИ на МВР в която са констатирани умерено завишени стойности на кръвното налягане и е определена антихипертензивна терапия, без необходимост от хоспитализация в кардиологично отделение.

По делото е приета и СМЕ изготвена в рамките на ВНЧД № 344/2026 г. по описа на СГС НО 3 въззивен състав от назначени от съда за вещи лица д-р Р. Т. Х., д.м. - съдебен лекар при МБАЛ „Л.“ и главен асистент при МФ на СУ „Св. К. О.“ и доц. д-р А. Х. М., д.м. — специалист по детски и инфекциозни болести при СБАЛИПБ „Проф. И. К.“-С., на база медицинска документация и извършен личен преглед на С. Г. Х.. Същите посочват, че всички необходими изследвания и консултации с оглед диагностично уточняване и лечение могат да се извършват в условията на Специализирана болница за активно лечение на лишени от свобода - СБ АЛЛС, а при невъзможност - и в друго лечебно заведение.

От правна страна.

Въз основа на установената по делото фактическа обстановка, първоначално подаденото искане,

доуточнено с последващи молби от 11.02.2026г.; 12.02.2026г. 13.02.2026г.; 17.02.2026г. и 25.02.2026г. съдът приема, че предявеното на основание чл.276, ал.1, т.1 и 2 от ЗИНЗС искане ответника да извърши действия с цел прекратяване или предотвратяване на нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС, изразяващи се в оказване на подходящи медицински грижи на С. Х., както и задържаното лице да бъде изпратено на лечение извън системата на ГДИН е процесуално допустимо, тъй като възможността за предявяването му не е ограничена във времето и същото изхожда от лице, което твърди, че е засегнато от твърдяното от него нарушение на забраната по чл.3 от ЗИНЗС.

Разгледано по същество, същото е неоснователно, поради следните съображения:

Медицинското обслужване на лишените от свобода в това число настанените в арестите, които представляват места за лишаване от свобода за настаняване на лица, задържани по реда на Наказателно-процесуалния кодекс по см. на чл.42, ал.2 ЗИНЗС е уредено в глава 10, раздел I от ЗИНЗС, глава III от ППЗИНЗС и издадената от Министъра на здравеопазването и Министъра на правосъдието на основание чл.128, ал.3 от ЗИНЗС Наредба № 2 от 22.03.2010г. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода.

Съгласно разпоредбата на чл.128, ал.1 от ЗИНЗС, при изпълнение на наказанието лишаване от свобода, приложима и по отношение на задържаните лица по реда на НПК се създават условия за опазване на физическото и психическо здраве на лишените от свобода.

В чл.129, ал.1 от ЗИНЗС е предвидено, че медицинското обслужване на тези лица се осъществява в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода по реда на чл.5, ал.1 от Закона за лечебните заведения, които са част от националната система за здравеопазване и медицинската помощ, която се осъществява в тях, съответства на общите медицински стандарти /чл.129, ал.2 от ЗИНЗС/.

С нормата на чл.133, ал.1 от ЗИНЗС е регламентирано създаването на медицински центрове към затворите, затворническите общежития и поправителните домове, в които, съгласно чл. 134, ал.1 от ЗИНЗС, се осъществяват спешна медицинска и дентална помощ; първична медицинска помощ; специализирана извънболнична медицинска помощ; дентално обслужване; профилактична, рехабилитационна и хигиенно-противоепидемична дейност за поддържане и укрепване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода и медицинско освидетелстване на здравословното състояние на лишените от свобода. Изпращането на лишените от свобода в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода, се извършва със заповед на началника на затвора по предложение на директора на медицинския център, при спешни случаи – с устно нареждане на началника на затвора, когато в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода няма условия за провеждане на необходимото лечение; се налага лечение на инфекциозни заболявания; са необходими консултативни прегледи или специализирани изследвания /чл.135, ал.1 ЗИНЗС/. В случая, компетентен да даде такова разрешение е Началника на ОС „ИН“ С., доколкото се касае за задържано лице и в съответствие с нормата на чл. чл.42, ал.2 ЗИНЗС.

Анализът на посочената нормативна уредба води до извода, че нормативно установеното задължение на администрацията на местата за лишаване от свобода, в т.ч. настанените в арестите лица, задържани по реда на Наказателно-процесуалния кодекс е създаването на условия за опазване на физическото и психическото им здраве при изпълнението на наложената им ограничителна мярка /чл.128, ал.1 във вр. с чл.2, т.3 от ЗИНЗС/. Съдържанието на административното задължение се свързва от една страна с изискване за предприемане на

активни действия по превенция на евентуалните заболявания, а от друга - с изисквания за осигуряване на своевременно диагностициране и лечение при възникване признаци на заболявания. Осигуряването на доброто здравословно състояние на задържаните лица с взета мярка за неотклонение по НПК, е израз и на общото изискване за хуманност при изпълнение на наказанието.

При анализа на събраните по делото доказателства не се установява непредприемане на действия от страна на Началника на Областна Служба „Изпълнение На Наказанията“ [населено място] във връзка с осигуряването на своевременна и адекватна медицинска помощ на задържаното лице С. Х.. При постъпило от Х. оплакване за наличие на здравословен проблем са били предприети необходимите действия за своевременно извеждане за консултация, в т.ч. и в здравни заведения извън системата на ГДИН за диагностициране, чрез извършване на лабораторни изследвания и образна диагностика. Извършени са били консултации със съответните лекари. Така, видно от представените по делото документи в края на октомври е настанен в Инфекциозна болница — С.. След изписването му от Инфекциозна болница е преведен във Вътрешното отделение на СБАЛЛС при Затвора С. за долекуване. От там е изписан на 18.11.2025 поради появата на обилен малопалуозен обрив по кожата, отдаден на медикаментозната терапия. Поради това същата е преустановена и е консултиран с дерматолог, кардиолог и алерголог.

От представените по делото материали не се установява Директора на медицинския център или друг медицински специалист да са издали предписание или направление на ищеца за лечение във външно заведение и Началника на Областна Служба „Изпълнение На Наказанията“ С. да е отказал изпращането му. Установява се обаче, че молителя в настоящото производство е отказал хоспитализиране в болничното заведение към Затвора С., с твърдения, че там липсват специалисти.

В приетото по делото становище от д-р В., управител на МЦ от 27.02.2026г. придружено с декларация от Х., че изразява готовност да бъде хоспитализиран съобразно предписанията на съдебно-медицинската експертиза и проведените консултации, съдът цени като доказателство, че от страна на административния орган не е създадена пречка за извършване на необходимите медико-диагностични дейности с цел запазване здравето и живота на задържаното лице. Поради това настоящият съдебен състав приема за недоказани твърденията на молителя за непредприемане от страна на административния орган на действия по оказване на медицински грижи във връзка с лечението му на заболяване, съответно не се доказва Х. да е бил подложен на унижително и нечовешко отношение при и по повод осигуряването на медицинска помощ.

Началника на Областна Служба „Изпълнение На Наказанията“, С. е положил дължимото поведение, вкл. и в съответствие с чл. 3 от ЗИНЗС – осигурил е медицинско обслужване на молителя, предоставени са му медицински грижи и медицинска помощ и няма никакви данни да не е изпълнил медицински предписания за лечение на ищеца, различно от проведеното такова.

Поради изложеното съдът приема, че в случая не са налице основания да се приеме, че спрямо Х. е налице извършено от страна на ответника нарушение на чл.3 от ЗИНЗС, съответно неоснователно е искането да бъде задължена администрацията на Следствия арест да предприеме действия с цел прекратяване или предотвратяване на нарушение на забраната по чл. 3 ЗИНЗС, както и че не е налице бездействието, изразяващо се в неосигуряване на медицински грижи от страна на ответника.

По отношение на поддържаното в молбите от 10.02.2026г; 17.02.2026г. и 25.02.2026г. твърдение, че задържаното лице Х. не е получил медицинска грижа с нужното качество и от желаните от него специалисти и желае да бъде прегледан от лекари специалисти извън системата на ГДИН, както и с оглед изчерпателност на мотивите на съда, настоящия съдебен състав намира следното.

На първо място следва да се разреши въпросът дали сочените действия представляват административна дейност и извършени ли са при или по повод осъществяване на такава. Съгласно чл. 12, ал. 1 от ЗИНЗС Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е юридическо лице, централен орган на изпълнителната власт свързана с изпълнение на наказанията. Дейността по изпълнение на наказанията и задържането под стража представлява административна по своето естество дейност - осъществяване правомощия на държавното управление, на изпълнителната власт. Правомощията на служителите на ГД "ИН", включително правомощията на лекарят към медицинския център, са властнически спрямо задържаните лица, а отношенията са на власт и подчинение, на субординация, в рамките на които се осъществяват функции на държавното управление. В съответствие с изискванията в глава X на ЗИНЗС, а и по делото няма спор, че молителя С. Х. е здраво осигурено лице, а медицинското му обслужване в Следствения арест С., се осъществява от Медицинския център при О. С., който е лечебно заведение за извънболнична помощ съгласно чл. 130, ал. 1 т. 2 от ЗИНЗС. В този медицински център съгласно чл. 134, ал. 1 от ЗИНЗС се осигурява спешна и дентална помощ, първична медицинска помощ, специализирана извънболнична помощ, дентално обслужване и др. на лишените от свобода настанени в Следствения арест - [населено място]. Директорът на медицинският център е този, който дава становище и изготвя медицински справки за здравословното състояние на лишените от свобода като ищеца, а в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода те могат да бъдат изпратени в случаите по чл. 135, ал. 1 т. 1 т. 2 и т. 3 от ЗИНЗС и то въз основа на заповед на Началника на О., по предложение на директора на директора на специализирана болница или на медицинския център.

При тази законова регламентация съдът приема, че преместването за лечение се осъществява посредством волеизявление на ответната страна, което представлява административен акт.

От заключението на съдебно –медицинската експертиза, а така също и становището на Директора на МЦ при О. С., е видно че администрацията при следствения арест е положила дължимото поведение, вкл. и в съответствие с чл.3 от ЗИНЗС и е оказала медицинско обслужване на задържаното лице, отговарящо на неговото здравословно състояние, в т.ч. и консултирайки го с външни за системата на ГДИН специалисти – така по повод на оплакванията му с кардиологичен характер, на които и в проведеното с.з. Х. наблегна, е бил консултиран в МИ към МВР още през м. октомври 2025г. Продължаващите оплаквания и заключението на лекарите по допуснатата медицинска експертиза сочещи на необходимост от провеждане на мониторинг на повишеното кръвно налягане, както и становището на управителя на МЦ д-р В. и декларацията на Х. от 26.02.26г., сочат че е предприето действие по установяване и лечение от страна на административния орган. В този смисъл следва да се разглежда и записаното в медицинската справка от 26.02.26г. на л.607 от делото, съобразно която след завръщането си от с.з. по настоящото дело на 27.02.26г. ще бъде хоспитализиран в СБАЛЛС към Затвора С., съгласно предписанията на съдебно-медицинската експертиза и кардиолога от МИ на МВР. Препоръката за хоспитализация в тази болница е направена и в цитираната по-горе експертиза от доц. М. и д-р Х., на която се позовава и самия молител. Същите посочват, че всички необходими изследвания и консултации с оглед диагностично уточняване и лечение могат да се извършват в условията на Специализирана болница за активно лечение на лишени от свобода - СБ АЛЛС, а при невъзможност - и в друго лечебно заведение. Преценката дали е невъзможност не е на съда или на административния орган, а на лекарите извършващи лечението на пациента на място в съответното здраво заведение.

Само за пълнота на изложените мотиви, и доколкото от страна на молителя са наведени твърдения в този смисъл, съдът намира за необходимо да отбележи, че ефикасността,

результатността и правилността на оказаната в местата за лишаване от свобода медицинска помощ от гл.т на утвърдените медицински стандарти /чл. 80 от Закона за здравето във вр. с чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ/ и дали същата отговаря на изискванията за достатъчност и качество /чл. 81, ал. 2, т. 1 от Закона за здравето/, не може да бъде контролирано от администрацията на Областна Служба „Изпълнение На Наказанията“ С., тъй като не се касае за административна дейност, а за медицинска такава, контрол върху която се осъществява от контролните органи, посочени в ЗЛЗ, Закона за здравето и Закона за здравното осигуряване /арг.чл.6, ал.6 от ЗЛЗ/. Тя не може да бъде обект на контрол и в настоящото съдебно производство. Посочените от молителя медицински грижи – като обем и интензитет представляват фактически действия, които следва да бъдат преценени в рамките на извършващите съответните медицински прегледи лица и не могат да бъдат разпоредени от съда в рамките на настоящото производство, което обосновава отхвърляне на искането в този му вид.

Относно разноските.

При този изход на спора на основание чл.143, ал.4 от АПК на ответника следва да бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение в минималния размер от 50 евро при прилагане на чл.78, ал.8 от ГПК във връзка с чл.144 от АПК и на чл.37 от Закона за правната помощ във връзка с чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

С тези мотиви, съдът

Р А З П О Р Е Д И :

ОТХВЪРЛЯ предявеното на основание чл.276 от ЗИНЗС искане от С. Г. Х. да бъде задължен Началник На Областна Служба „Изпълнение На Наказанията“ С. да извърши действия с цел прекратяване или предотвратяване на нарушение на забраната по чл. 3 и да бъде изпратен на лечение извън системата на ГДИН **като НЕОСНОВАТЕЛНО.**

ОСЪЖДА С. Г. Х. **ДА ЗАПЛАТИ** на Главна Дирекция „Изпълнение На Наказанията“ [населено място] сумата от 50 евро, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Разпореждането може да се обжалва пред тричленен състав на Административен съд – София град в срок от 3 дни от съобщаването му на страните, съгласно чл.281 от ЗИНЗС.